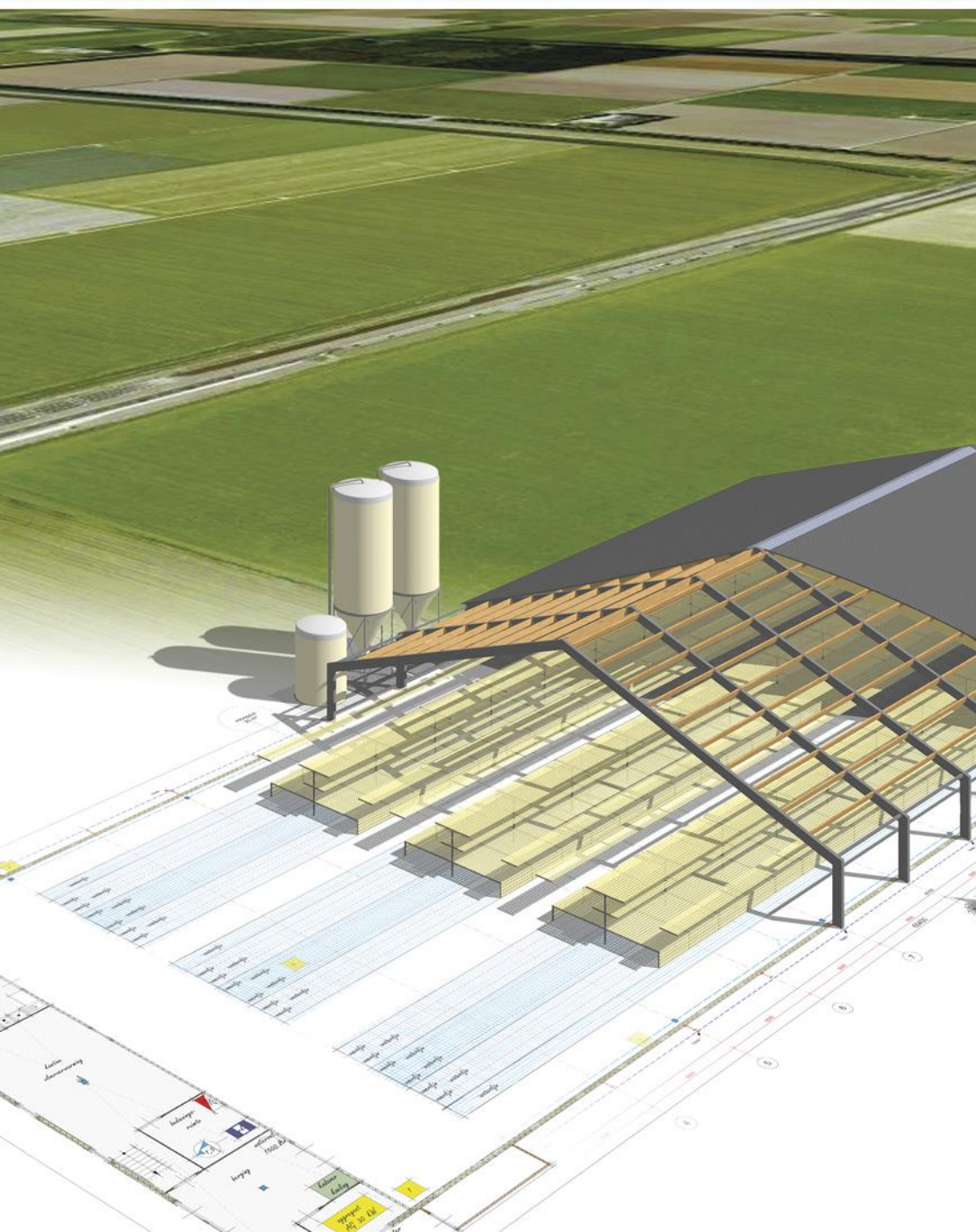

Landschappelijk inpassingsplan

Blaakweg 18
Harskamp

AGRA-MATIC

ADVIES MILIEU BOUW

Landschappelijk inpassingsplan Blaakweg 18 Harskamp

aanvrager
Maatschap G.J. Kampert
Blaakweg 18
6732 GL Harskamp

locatie
Blaakweg 18
6732 GL Harskamp

Agra-Matic B.V.
Simone Eindhoven
Postbus 396
6710 BJ Ede

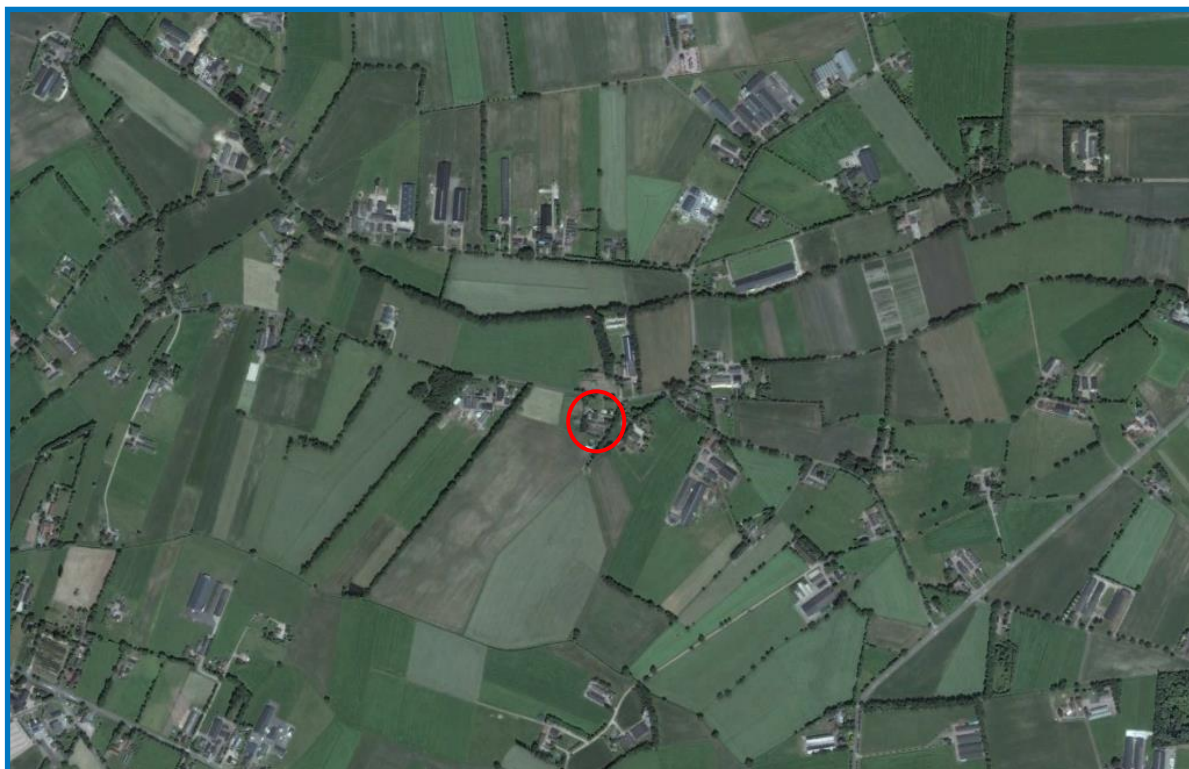
Datum: 2 mei 2017
Status: definitief

INHOUD

1	Inleiding	1
2	Voorstel landschappelijke inpassing	3
2.1	Beschrijving landschap	3
2.2	Bebouwingsstructuur	7
2.3	Bepanting uitloop	7
3	Conclusie	10
	Bijlage 1	11

1 INLEIDING

Maatschap G.J. Kampert exploiteert een agrarisch bedrijf aan de Blaakweg 18 in Harskamp. Dit perceel is kadastraal bekend als gemeente Otterlo, sectie F, nr. 1347 en 1348. Het erf omvat een bedrijfswoning en diverse bedrijfsgebouwen voor het houden van vleeskalveren, paarden en konijnen. Onderstaande afbeelding geeft een impressie van de ligging van het plangebied (rood omcirkeld).

Figuur 1.1 Ligging plangebied (bron: Google Earth)

De initiatiefnemers hebben besloten om dit gemengde intensieve bedrijf om te vormen naar een gespecialiseerde kleinschalige en biologische pluimveehouderij. Het voornemen is om een nieuw bedrijfsgebouw te realiseren voor 24.000 biologische leghennen, ten zuiden van de bestaande bebouwing. In totaal ligt er ongeveer 10 hectare grond rond het bedrijf waarop de uitloopruimte voor de kippen wordt gerealiseerd. De bestaande kleinschalige intensieve takken (konijnen en vleeskalveren) worden beëindigd.

In de bouwregels is opgenomen dat alle gebouwen binnen het bouwvlak moeten worden opgericht. De nieuwe stal wordt deels buiten het bouwvlak gerealiseerd. Verder is in de bouwregels opgenomen dat ter plaatse van de 'agrarisch bedrijf groot' maximaal 5.000 m² aan bebouwd oppervlak aanwezig mag zijn. Aangezien de totale oppervlakte van gebouwen in de gewenste situatie circa 6.500 m² bedraagt, kan aan deze regel niet voldaan worden.

Conform artikel 2.12 lid 1a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan, bij strijdigheid met het bestemmingsplan, een omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Dit landschappelijk inpassingsplan is opgesteld als onderdeel van de aanvraag omgevingsvergunning.

2 VOORSTEL LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

Bij de locatiekeuze van nieuwe ontwikkelingen moet de beeldkwaliteit in het oog worden gehouden. Herkenbaarheid en identiteit zijn belangrijke uitgangspunten. Nieuwe elementen en ontwikkelingen moeten aansluiten bij het bestaande karakter van de omgeving en mogen het bestaande landschap niet verstoren. Een nieuw te realiseren bouwwerk is met een juiste insteek in staat het landschap te versterken en biedt de burger zicht op moderne landbouw.

2.1 BESCHRIJVING LANDSCHAP

Het landschap van de Gelderse Vallei kent een lange en dynamische geschiedenis. De vorming van het hedendaagse landschap is begonnen in de voorlaatste ijstijd toen de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug ontstonden door stuwing van de ijsmassa. Na de laatste ijstijd werden door de wind, met zand vanaf de Veluwe, oost-west gerichte zandruggen afgezet in de vallei. In het noorden van de Gelderse Vallei vond afzetting van zeeklei plaats en in de natte laagten is sprake van veenvorming als gevolg van kwel. Tussen de dekzandruggen ontstond een uitgebreid netwerk van beken die het water vanaf de Veluwe opvingen en transporteerden naar zee.

Langs de flanken van de Heuvelrug en de Veluwe ontstonden vervolgens de eerste nederzettingen met op hoger gelegen gronden gemeenschappelijke bouwlanden (de engen). Op de zandruggen was sprake van individuele kampongginningen met langgerekte bouwlanden en hooilanden langs de beken. De natte dekzanden werden later ontgonnen waardoor het kampenlandschap ontstond. In het zuiden van de Gelderse Vallei drukten de rivieren een zware stempel op het landschap. Dit vruchtbare gebied werd onder andere door de aanleg van dijken geschikt gemaakt voor agrarische functies. Vanaf de late middeleeuwen zijn ook de veengronden ontgonnen en kreeg het veenontginningslandschap gestalte. In de tweede helft van de 19^e eeuw werd het door de introductie van de kunstmest mogelijk ook de laatste woeste heide – en broekgebieden in de vallei te ontginnen. Het landschap van de Gelderse Vallei onderging in de 20^e eeuw grote veranderingen door de aanleg van spoorlijnen en snelwegen. Dorpen en steden breidden zich in hoog tempo uit en de Vallei raakte steeds dichter bebouwd. In de loop der tijd is de Gelderse Vallei in fasen door de mens in gebruik genomen.

De combinatie van geomorfologie, water, bodem en gebruik zorgt ervoor dat in de Gelderse Vallei een aantal karakteristieke landschapstypen onderscheiden kunnen worden. Zoals blijkt uit het “Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Ede” is de locatie aan de Blaakweg 18 in Harskamp gelegen in een ‘broek- en heideontginningslandschap’. De meeste ontginningen binnen dit landschap dateren uit de periode van 1850 tot het begin van de 20^e eeuw. Door de verbeterde ontwatering, introductie van kunstmest, het aanleggen van infrastructuur en het opheffen van gemeenschappelijke marken werden deze gronden geschikt voor de landbouw. Met name in de lagere delen van het dekzandgebied van de Gelderse Vallei vinden we deze gebieden (de hogere delen waren immers al in gebruik genomen).

Van oudsher hadden de broekontginningen een rijkere beplantingsstructuur dan de heideontginningen. Deze verschillen zijn tegenwoordig niet meer waar te nemen. De gebieden worden gekenmerkt door hun rationele verkaveling, overwegend rechte wegen en vele grote agrarische bedrijven die haaks op de ontsluitingsstructuur staan. De erven liggen vaak op de kop van de rechthoekige tot blokvormige percelen.

Aangezien de broek- en heidegebieden relatief recentelijk ontgonnen zijn, vindt men hier dan ook vrij weinig historische bebouwing. De wegen zijn veelal enkelzijdig of dubbelzijdig aangeplant met bomen, met daar tussen overwegend open gras- en akkerlanden. Het gebied is nat van karakter, waardoor beplantingen beperkt zijn. Meestal zijn de voorerven flink aangeplant en laat de beplanting op erfscheidingen op de bedrijfskavel te wensen over. Figuur 2.1 betreft een karakterschets van het broek- en heideontginningslandschap. Kenmerkende beplantingen zijn:

- ▶ laanbeplantingen, afhankelijk van de hoogte beplant met eik, populier of es;
- ▶ restanten van houtwallen en -singels;
- ▶ beplante voorerven.

Figuur 2.1 Karakterschets broek- en heideontginningslandschap (bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Ede)

Door flinke afstanden tussen de ontsluitingswegen bestaan er plaatselijk grote afstanden tussen de erven. Hierdoor oogt het landschap ruim en open. Grond wordt gebruikt als grasland en akkerland. De mate van openheid verschilt echter sterk binnen de verschillende ontgonnen broek- en heidegebieden. Rondom onderhavige bedrijfslocatie kent het gebied een halfopen tot kleinschalig karakter. Hier komen nog veel restanten van houtwallen en -singels voor op de perceelsscheidingen (zie figuur 2.2 op volgende pagina). Deze kenmerkende beplantingen vormen de ingrediënten voor de landschappelijke inpassing van de erven. Het landschappelijke raamwerk staat onder druk door de steeds groter wordende bedrijfsgebouwen en grote hoeveelheid erven. De erven liggen niet uitsluitend aan de ontginningslinten, zoals over het algemeen het geval is in de open broek- en heideontginnings, maar liggen ook dieper op de percelen.

Het merendeel van de erven in het gebied zijn middelgroot tot groot en hebben een flinke impact op de verschijningsvorm van het landschap. Vele beplantingen zijn verdwenen, waardoor er nagenoeg geen sprake is van een samenhangende landschappelijke structuur. Zoals uit figuur 2.2 blijkt, is de bedrijfslocatie aan de Blaakweg 18 reeds rijk beplant. De foto's op de volgende pagina (figuur 2.3 en 2.4) geven eveneens een goed beeld van de vele beplanting rondom het bedrijf. Bij de gewenste ontwikkeling wordt dan ook gekozen voor het versterken van de verkavelingsstructuur, waardoor een bijdrage wordt geleverd aan herstel van het landschappelijke raamwerk. Langs de zuidoostelijke perceelsgrens en langs de Blaakweg worden transparante bomenrijen geplaatst, waardoor het erf wordt verbonden met de landschappelijke structuren en de bebouwing niet dominant aanwezig is.

Figuur 2.2 Huidige beplanting rondom plangebied (bron: Google Earth)

Voor de bomenrij aan de zuidoostzijde van het perceel wordt gekozen voor wilgen. Ook ruwe berk, meidoorn, zwarte els en eik behoren tot de mogelijkheden. Langs de Blaakweg worden berken geplant, in navolging op de reeds aanwezige bomen langs de Blaakweg ter hoogte van de bedrijfslocatie (zie eveneens figuur 2.4 op de volgende pagina). De nieuw aan te leggen beplanting is weergegeven op de situatieschets in bijlage 1.

De maat van het materiaal is doorgaans 60-100 cm hoog. Er dient in zwarte grond geplant te worden. Van tevoren ploegen, spitten of frezen is van groot belang. Daarnaast dient de grond onkruidvrij te zijn en na aanplant ook de eerste jaren onkruidvrij te blijven. Hiervoor mag geen gif gebruikt worden, aangezien de jonge aanplant hier sterk van te lijden heeft. Het planten zelf kan vrij vlug uitgevoerd worden. Er mag niet te diep geplant worden. De diepte is onder andere afhankelijk van de omvang van het wortelstelsel. Het plantje moet zodanig in de grond geplaatst worden, dat alleen de wortels onder de grond zitten. Vervolgens de grond iets aanduwen. Wanneer de beplanting in sluiting komt (als de kruinen elkaar raken) is het zaak om de zogeheten "blijvers" te kiezen. Met andere woorden: welke bomen mogen groot en oud worden. Deze bomen moeten de ruimte krijgen om zich goed te kunnen ontwikkelen. De bomen die rechtstreeks de blijvers hinderen, kunnen verwijderd worden.

Aan de oostkant van de bedrijfswoning, ter plaatse van de voormalige voeropslagen, worden enkele hoogstamfruitbomen aangeplant. De bomen dienen een onderlinge plantafstand van minimaal 8 meter te krijgen. De fruitbomen bestaan uit hoogstam en worden voorzien van boompaal en boomband. De samenstelling van de vruchtsoorten zal wisselend zijn, waarbij de voorkeur uitgaat naar Oudhollandse rassen.

Fruitbomen vormen voor een groot aantal dieren, zoals zoogdieren, insecten en vogels, een belangrijke voedselbron en voor de grotere exemplaren een mogelijke broed- en schuilgelegenheid (vogels als de steenuil). Door de aansluiting bij de overige landschappelijke elementen wordt ten behoeve van flora en fauna een sterke meerwaarde gecreëerd. De realisatie van de aanplant dient bij voorkeur te worden uitgevoerd in de winterperiode tussen oktober en maart.

Figuur 2.3 Bepanting aan de westzijde van de bedrijfslocatie

Figuur 2.4 Aanzicht bedrijfslocatie vanaf de Blaakweg

2.2 BEBOUWINGSSTRUCTUUR

In het kader van de ruimtelijke kwaliteit is ook de plaatsing van het gebouw op het erf van belang. Het uitgangspunt is een compacte erfindeling. De initiatiefnemers zijn voornemens het nieuwe bedrijfsgebouw ten zuiden van de bestaande bebouwing te realiseren. Aangezien er biologische leghennen gehouden gaan worden, worden er strenge eisen gesteld aan de positionering van de stal in de uitloopruimte. In totaal ligt er ongeveer 10 hectare grond rond het bedrijf waarop de uitloopruimte wordt gerealiseerd. Er moet aan beide zijden van de stal voldoende ruimte voor de kippen zijn om naar buiten te lopen. Ten tweede is rekening gehouden met de bebouwingsstructuur in de omgeving. Hier is bij aangesloten om een zo rustig mogelijk beeld van het erf in haar omgeving te krijgen. Het zicht op het bedrijf, vanaf de weg, wijzigt hierdoor nauwelijks. Zichtlijnen naar het achterland worden behouden. Ook worden de verkavelingsstructuren niet verstoord. De derde reden om de stal verder naar het zuiden te plaatsen, is gelegen in de milieuzonering ten opzichte van de naastgelegen woonbestemming aan de oostkant. Door de stal verder van deze geurgevoelige bestemming af te plaatsen, wordt het woon- en leefklimaat voor deze bewoners op het gebied van geur, fijnstof en geluid verbeterd.

Bebouwing in het buitengebied is vaak vanaf grote afstand zichtbaar. Bij die zichtbaarheid speelt het dakvlak vaak een belangrijke rol. Gevels spelen daarentegen door de aanwezige beplanting en het relatief beperkte oppervlak een veel minder dominante rol in het landschap. De stal betreft een eenvoudige, rechthoekige constructie (enkelvoudige hoofdvorm) met een lage nokhoogte – een dakgevelverhouding van 2:1.

Er wordt gebruik gemaakt van 'natuurlijke', gedekte, goed in het landschap passende, kleuren zoals rood en bruin, overeenkomstig de bestaande bebouwing. De daken hebben een donkere antracietkleur (niet glimmend). Dit alles geeft een rustiger beeld op het terrein. Op deze wijze voegen de gebouwen zich in het landschap. Bovendien is dergelijke detaillering, kleur- en materiaalgebruik gebruikelijk en gewenst in de omgeving. Ook voor wat betreft hekken en afrasteringen wordt geen gebruik gemaakt van opvallende materialen en kleuren. Daarnaast wordt het gebruik van zware metalen (bv. koper, zink, lood), mineralen, teer, bitumen of uitlogende verduurzamingsmiddelen vermeden. Voor veel van deze verontreinigende materialen zijn tegenwoordig goede milieuvriendelijke en duurzame alternatieven. De bouwwijze en onderhoudstechniek zijn emissievrij.

2.3 BEPLANTING UITLOOP

Voor het biologisch houden van pluimvee gelden een aantal basisprincipes en voorwaarden. De dieren moeten zich op een zo natuurlijk mogelijke manier kunnen gedragen. Zo moeten de dieren naar buiten kunnen en er voldoende beschutting vinden. Als er bomen of andere beplanting in de uitloop staan, gaan er meer kippen naar buiten, lopen ze verder weg van de stal en is er minder verenpikschade. Er is dan minder afwijkend gedrag. Buiten kunnen de kippen stofbaden, zonnebaden, groen en insecten eten. Uitloopgebruik draagt bij aan dierenwelzijn en meer sociaal gedrag. Ganzen en eenden – dit zijn risicovogels als het om vogelgriep gaat – houden wel van grasland, maar komen veel minder in uitlopen met bomen en andere beplanting. In uitlopen die beplant zijn met gras en bomen, leven meer soorten zoogdieren, vogels en insecten dan in uitlopen die uit alleen gras bestaan. Deze dieren vinden schuilmogelijkheden en voedsel in de beplante uitlopen. Bloeiende bomen als wilgen zijn een belangrijke voedselbron voor bijen en hommels. Een verzorgde uitloop met beplanting oogt bovendien aantrekkelijker dan een weide die bij de stal kaal is.

Skal is een onafhankelijke organisatie, die controleert of biologische bedrijven voldoen aan de EU-regelgeving voor biologische productie. Over beplanting staat in de EU-regelgeving:

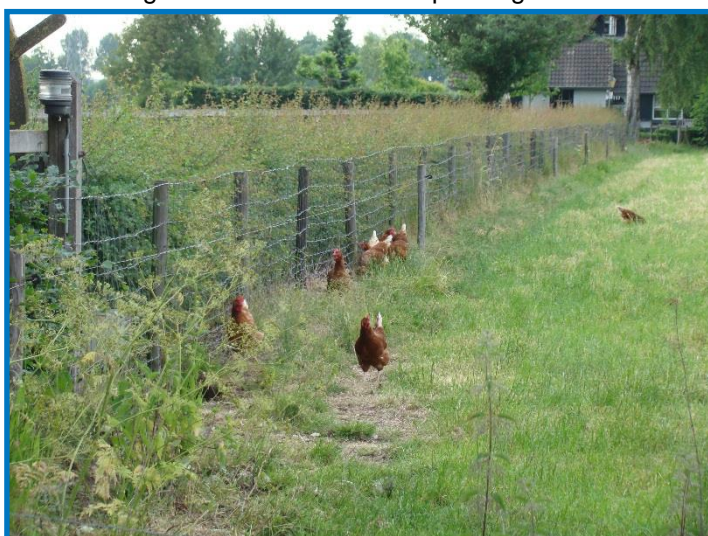
- ▶ De uitloop moet voor het grootste deel begroeid zijn, schuilmogelijkheden bieden en de dieren gemakkelijk toegang bieden tot voldoende drink- en voederbakken.
- ▶ De landbouwsystemen zijn zo ingericht dat ze een hoog niveau van dierenwelzijn opleveren, rekening houdend met soort specifieke behoeften.

Skal is vrij pragmatisch: beplanting en begroeiing moeten het gebruik van de uitloop door de kippen stimuleren. Het aantoonbaar gebruik van de uitloop kan alleen worden bereikt als de uitloop voldoende begroeiing en schuilmogelijkheden biedt. De aard van de beplanting en een eventueel commercieel karakter daarvan is voor Skal geen issue, zolang het er niet toe leidt dat de hoofdfunctie van het perceel, namelijk de uitloop, in het gedrang komt.

De Duitse controle-instantie KAT controleert of biologische en gangbare vrije uitloop pluimveebedrijven voldoen aan de KAT-criteria. In hun criteria staat echter niets over beplanting. De kippen moeten zich vrij kunnen bewegen door de uitloop. KAT gaat ervan uit dat wanneer de beplanting te dicht is, de kippen alleen aan de buitenste rand(en) komen. Dat is bijvoorbeeld het geval bij grote oppervlakken beplant met maïs, miscanthus, tarwe of wilgenplantage. Volledige beplanting vindt KAT niet goed. KAT gaat ervan uit dat een beplanting in banen van 6 tot 10 meter breed, afgewisseld met banen van gras, wel toegankelijk is voor de kippen. Met die gedachte wijst KAT een te dicht geplante uitloop af. Ze heeft hier echter geen richtlijnen voor, hoe de dichtheid dan precies gedefinieerd wordt. Je moet er of goed doorheen kunnen kijken, of er doorheen kunnen lopen.

Het beplanten van de uitloop aan de Blaakweg 18 in Harskamp is een behoorlijke investering. Om die reden kiezen de ondernemers voor 'oogstbare' beplanting, waardoor er meerdere doelen worden bereikt. KAT en Skal staan beiden een commerciële boomgaard in de kippenuitloop toe, mits de kippen onbeperkt toegang hebben tot de uitloop. De ondernemers kiezen voor de teelt van wilgen in de uitloop van de kippen om zo meerdere duurzame doelen op het bedrijf na te streven. Bovendien kunnen deze bomen weer fungeren als verbinding tussen de lineaire beplantingselementen. In overleg met de eigenaar van de paarden wordt bekeken of er op de grens van de uitloopruimte en de paardenwei een struweelhaag geplant kan worden, conform figuur 2.5.

Wilgen en hagen bieden beschutting aan de kippen. De dieren verspreiden zich beter over de uitloop en gaan veel verder de uitloop in. Bij dreigend gevaar van bijvoorbeeld roofvogels vluchten de kippen onder de beplanting. Door de dichte takken kunnen roofvogels geen kippen meer grijpen.

Figuur 2.5 Struweelhaag als afscheiding uitloopruimte

Van deze wilgen worden elke twee tot vier jaar de scheuten geoogst, buiten het groeiseizoen in de periode november tot en met maart. Na de oogst lopen de wilgen, net als knotwilgen, weer uit. In een jaar tijd kan een wilg scheuten van meer dan twee meter hoog vormen. Op deze wijze kan verse biomassa worden geproduceerd, wat kan dienen als vervanging van aardgas.

3 CONCLUSIE

Maatschap G.J. Kampert exploiteert een agrarisch bedrijf aan de Blaakweg 18 in Harskamp. De initiatiefnemers hebben besloten om dit gemengde intensieve bedrijf om te vormen naar een gespecialiseerde kleinschalige en biologische pluimveehouderij. Het voornemen is om een nieuw bedrijfsgebouw te realiseren voor 24.000 biologische leghennen, ten zuiden van de bestaande bebouwing.

In de bouwregels is opgenomen dat alle gebouwen binnen het bouwvlak moeten worden opgericht. De nieuwe stal wordt deels buiten het bouwvlak gerealiseerd. Verder is in de bouwregels opgenomen dat ter plaatse van de 'agrarisch bedrijf groot' maximaal 5.000 m² aan bebouwd oppervlak aanwezig mag zijn. Aangezien de totale oppervlakte van gebouwen in de gewenste situatie circa 6.500 m² bedraagt, kan aan deze regel niet voldaan worden. Conform artikel 2.12 lid 1a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan, bij strijdigheid met het bestemmingsplan, een omgevingsvergunning worden verleend als de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Dit landschappelijk inpassingsplan is opgesteld als onderdeel van de aanvraag omgevingsvergunning.

Door een juiste plaatsing van het gebouw en een gepast kleur- en materiaalgebruik is gezorgd voor een goede inpassing in de omgeving. Tevens wordt de nieuwe bebouwing ingepast middels erfbeplanting. Door de uitbreiding wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan de belangen en waarden van de naburige percelen en gronden. Het voorliggende plan sluit aan bij het 'Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Ede'.

Voorgaand plan leidt tot de conclusie dat de uitbreiding van het agrarische bedrijf aan de Blaakweg 18 in Harskamp met het oog op de ruimtelijke ordening goed inpasbaar is. Middels de omgevingsvergunning wordt zeker gesteld dat omwonenden geen hinder ondervinden van de voorgenomen nieuwbouw.

BIJLAGE 1

► Inrichtingsplan

SITUATIE

kadastrale gemeente: Otterlo
 sectie: F nr: 1347, 1348
 schaal: 1 : 1000

- perceel
- bouwvlak vigerend (opp. 0,83 ha)
- bouwvlak gewenst (opp. 1,23 ha)
- gebouw bestaand
- gebouw nieuw
- bedrijfswoning
- omliggende bebouwing
- erfverharding
- solitaire boom
- fruitboom
- Dubbelbestemming Waarde - Archeologie 2
- route mestafvoer
- route voer leveren

Situatieschets G.J. Kampert Blaakweg 18 6732 GL Harskamp Tel. 0318-461268 projectno.	adviseur getekend datum wijz. a b c schaal formaat bladnr.	J. Bouwman MR 3 juni 2016 RiH 26 april 2017 1 : 1000 A3
	386302 Si-01	

Postbus 396
 6710 BJ Ede
 Tel. 0318 - 675 400
 E. info@agra-matic.nl

